

Fons Català de Cooperació al Desenvolupament

ANNEX 2

FORMULARI PER A LA PRESENTACIÓ DE PROJECTES DE COOPERACIÓ AL DESENVOLUPAMENT I SENSIBILITZACIÓ AL FONS CATALÀ DE COOPERACIÓ AL DESENVOLUPAMENT

Informació bàsica del projecte

Nom de l'entitat sol·licitant: Entrepobles i Grup de Solidaritat de l'Institut Vil·la Romana (La Garriga)	
Nom de la contrapart local (si s'escau): Comunidad Nueva Esperanza	
Títol del projecte: Transport Escolar al Bajo Lempa	
País: El Salvador	Regió: CA
Data d'inici i final del projecte: Del 31/12/2020 al 30/12/2021	
Nombre de beneficiaris: [Annex 0] 262 alumnes de manera directa, 2.700 persones de manera indirecta.	
Import total del projecte: 11.868,47€	
Aportació de l'entitat sol·licitant: 650€	Aportació de la contrapart: 1190,56 €
Import sol·licitat: 10.027,91€	

Documentació que s'ha d'adjuntar a la sol·licitud de subvenció

(marcar amb una creu la documentació que s'aporta)

De l'entitat sol·licitant

X	Document de registre com a entitat. L'entitat ha d'estar constituïda i inscrita formalment amb anterioritat a la sol·licitud dels recursos, almenys d'un exercici econòmic a aquell en el qual se sol·licita l'ajuda. [Annex 1]
X	Estatuts de l'organització. Reflectir en els estatuts que entre les seves finalitats hi ha la realització d'activitats i projectes orientats a la cooperació, solidaritat i desenvolupament integral dels països en vies de desenvolupament. [Annex 2]
X	Memòria d'activitats. L'entitat ha de garantir la seva experiència en la realització d'actuacions assimilables a les prioritats establertes a les bases de la convocatòria. [Annex 3] ALICIA
X	Memòria econòmica de l'exercici anterior i pressupost de l'exercici actual. [Annex 4 i 5] ALICIA
X	Per a les entitats catalanes, disposar d'una seu o delegació permanent en el municipi corresponent , o que l'entitat es comprometi a dur a terme tasques informatives i de sensibilització referents al projecte presentat en aquest municipi. [Annex 6]
X	L'entitat ha d' acreditat documentalment que les autoritats locals estan assabentades de la realització del projecte en el territori. [Annex 7,8,9,10,11 i 12]

De la contrapart local

X	Document de registre com a entitat. L'entitat ha d'estar constituïda i inscrita formalment amb anterioritat a la sol·licitud dels recursos, almenys d'un exercici econòmic a aquell en el
---	--

Fons Català de Cooperació al Desenvolupament

	qual se sol·liciti l'ajuda. [Annex 13]
X	Estatuts de l'organització. Reflectir en els estatuts que entre les seves finalitats hi ha la realització d'activitats i projectes orientats a la cooperació, solidaritat i desenvolupament integral dels països en vies de desenvolupament. [Annex 14]
X	Memòria d'activitats. L'entitat ha de garantir la seva experiència en la realització d'actuacions assimilables a les prioritats establertes a les bases de la convocatòria. [Annex 15]
X	Memòria econòmica de l'exercici anterior i pressupost de l'exercici actual. [Annex 16] (2018)

Fons Català de Cooperació al Desenvolupament

1- DADES IDENTIFICATIVES DELS ACTORS

1.1 DADES DE L'ENTITAT SOL·LICITANT

(En cas de ser un projecte presentat per diverses entitats, indiqueu aquestes dades per a cadascuna, posant en primer lloc l'entitat que n'assumeix la representació).

Nom: Entrepobles i Grup de Solidaritat de l'Institut Vil·la Romana	
Adreça: Santa Maria del Camí, s/n	
Població: La Garriga	
Comarca: Vallès Oriental	Codi Postal: 08530
Telèfon: 938718303	Fax: X
NIF: G58544057	
Correu electrònic: INS Vil·la Romana: a8035234@xtec.cat	
Persona responsable del projecte: : Joan Antoni Padrós i Lurdes Balmes (Institut Vil·la Romana); Alícia Rodríguez (Entrepobles)	
Càrrec dins l'entitat: Coordinador Grup de Solidaritat i Directora (Institut Vil·la Romana); Responsable de projectes a El Salvador (Entrepobles).	
Telèfon de contacte: 938718303	Fax:
Correu electrònic: IES Vil·la Romana <a8035234@xtec.cat>	
Data de constitució: 17/12/1987	Nombre de socis: 1476 (desembre 2017)ALICIA
Nombre de personal contractat: 19, 15 a Barcelona i 4 sobre el terreny (desembre 2017)ALICIA	Nombre de personal voluntari: 234 a l'Estat Espanyol (desembre 2017)ALICIA
Explicar la relació entre l'entitat sol·licitant i la contrapart local:	
L'institut Vil·la Romana, des de l'any 2000, ha mantingut vincles forts amb el Bajo Lempa. D'aquesta relació n'ha resultat l'estada de professorat de l'institut Vil·la Romana a l'Instituto Nueva Esperanza del Bajo Lempa (2000-2001), la realització de projectes de capacitació en fusteria que han implicat l'estada de professorat formador a Nueva Esperanza (2006-2007), visites a la Comunitat de professorat de l'institut de cara a dinamitzar els projectes (2011 i 2018), elaboració i subvenció d'altres projectes (beques escolars, ampliació de l'institut, recerca memòria històrica...), visites de representants del Bajo Lempa (escola de Nueva Esperanza, Comunidades Unidas i altres) a La Garriga, i treballs de recerca de part de l'alumnat del centre (Annex 17 i 17bis) Pel que fa a Entrepobles, ha dut a terme diversos projectes de tots els àmbits (producció, educació, salut...) a la Comunidad Nueva Esperanza i al Bajo Lempa des de la repoblació a finals de la guerra civil, ara fa 26 anys. [Annex 3]	
Relació entre l'entitat sol·licitant amb el país i localitat on es realitza l'acció:	
A part del que s'indica en el punt anterior, a través de REDS, l'institut Vil·la Romana ha dut a terme altres activitats de cooperació i de sensibilització relatives a El Salvador i la zona d'Usulután. (Annex 17 i 17 bis) Pel que fa a Entrepobles, treballa de manera habitual a El Salvador (http://www.entrepueblos.org/index.php/proyectos) i a la zona on es portarà a terme el projecte.	

1.2 DADES DE LA CONTRAPART LOCAL

Fons Català de Cooperació al Desenvolupament

Nom: Comunidad Nueva Esperanza	
Adreça: Comunidad Nueva Esperanza, Bajo Lempa, Jiquilisco	
Població: Nueva Esperanza, Cantón El Zamorán, Jiquilisco, Usulután, El Salvador, CA	Codi Postal: X
Telèfon: 77343440	Fax: X
Correu electrònic: adesconuevae@gmail.com	
Persona responsable del projecte: Ángel Arnáiz Quintana; Nelson de Jesús Calero Brizuela	
Càrrec dins l'entitat: Gestor del Projecte de Transport Escolar; President de l'ADESCO Nueva Esperanza	
Telèfon de contacte: : 00-503- 7435 5125; 00-503-7200 8174	Fax: X
Correu electrònic: angel.arnaiz.q@gmail.com; adesconuevae@gmail.com	
Data de constitució: 14/3/1995	Nombre de socis: 140 famílies (al voltant de 700 persones)
Nombre de personal contractat: 1	Nombre de personal voluntari: 14 persones (ADESCO i membres de la comunitat)
Relació de l'entitat amb els beneficiaris:	
L'institut i l'escola destí del sistema de transport escolar estan ubicats a la comunitat Nueva Esperanza, que és la que sempre ha portat la iniciativa en les inversions educatives en la zona.	

2- DESCRIPCIÓ DEL PROJECTE

2.1 PRESENTACIÓ

Títol del projecte
Transport Escolar al Bajo Lempa
Localització geogràfica detallada (adjuntar mapa de localització)
El Bajo Lempa és la depressió que hi ha a la zona més propera a la desembocadura del riu Lempa a l'oceà Pacífic. La zona on té lloc el projecte és pròpiament la part oriental, que ve delimitada pel Lempa (a l'O), la Bahía de Jiquilisco (a l'E), la carretera litoral i la presa de San Marcos Lempa (al N) i l'oceà Pacífic (al S). Tot i que "la calle" més ben condicionada és l'eix N/S (que va de San Marcos Lempa al Zamorán i La Canoa), el paper creixent com a nucli d'administració i serveis de Nueva Esperanza també ha generat una xarxa de comunicacions amb les comunitats enllaçades en aquest projecte: Sisiguayo, La Limonera, Zamorán.
Mapa: [Annex 19].
Període global d'execució del projecte (data d'inici i data final)
De 31/12/2020 al 30/12/2021.
Període pel qual se sol·licita la subvenció
De 31/12/2020 al 30/12/2021.
Resum de la intervenció proposada (màxim una pàgina)
El Bajo Lempa és una antiga finca cotonera abandonada durant la guerra (1980-1992) que va ser repoblada de manera irregular per grups de ciutadans organitzats de procedències diverses (refugiats de la guerra a Nicaragua o Panamà, antics pobladors que hi van sobreviure durant el conflicte, antics guerrillers de l'FMLN o soldats de l'Exèrcit). Les estructures educatives són deficitàries, per manca d'estructures i d'inversió. Davant aquest dèficit, les comunitats del Bajo Lempa han creat un sistema original de transport escolar que convergeix al clúster educatiu de la zona, la Comunidad Nueva Esperanza, que està consolidat i es finança amb aportacions solidàries diverses. Nueva Esperanza es un clúster educatiu a la zona del Bajo Lempa, que serveix de model a les comunitats veïnes en la seva aposta per la inversió educativa (escola, institut, beques universitàries, estudis tècnics i des del març de 2019, universitat en línia per La Universidad Nacional del Salvador [Annex 28]. L'escola (per a comunitats que no tenen estudis de nivells superiors: la primària a El Salvador acaba a 9è) i l'institut de Batxillerat són referents per a les comunitats veïnes, i l'única oportunitat de dur a terme estudis sense sortir del Bajo Lempa (l'alternativa és l'institut de Jiquilisco, a una trentena de quilòmetres, amb un transport irregular que pot implicar un parell d'hores de desplaçament –i és car per a les economies rurals). En els anys anteriors, les comunitats del Bajo Lempa, amb el suport de la cooperació internacional, han inventat un sistema original de transport escolar: un conjunt de camions o pick-ups que recullen els alumnes de les zones allunyades, coincidint amb l'horari escolar, i permetent que nois i noies que no podrien estudiar (perquè viuen en comunitats remotes on només hi ha escola en nivells elementals i no podrien pagar un transport) puguin seguir el curs amb normalitat. Hi ha diverses rutes. El que es demana en aquest projecte és el finançament de dues d'aquestes rutes, que uns 262 alumnes [podeu veure'n un mapa i desglossament de rutes i usuaris en l'Annex 20.

La comunitat estableix un seguit de mecanismes de control i de seguiment, per a garantir-ne un desenvolupament adequat [Annex 21].

Els beneficis d'una educació secundària a l'abast de les comunitats empobrides com és el cas del Bajo Lempa són coneguts:

- Arrelen els joves a la comunitat i els proporciona eines per al seu desenvolupament humà (de manera que no es produeix tanta emigració en males condicions cap als EUA).
- Els seus coneixements acaben beneficiant la comunitat, i facilitat el desenvolupament global.
- Endarrerixen l'edat en que els joves comencen la vida en parella i la maternitat adolescent.
- Redueixen el risc de caure en les maras i la delinqüència comuna.

En el cas concret del Bajo Lempa hi hem d'afegir un element molt propi: en ser una zona repoblada per ex-combatents d'un i altre bàndol, l'institut esdevé un laboratori de convivència, on joves de comunitats d'origen divers es troben i treballen junts per a edificar el futur en comú.

Els dèficits estructurals en inversió educativa al país fan inimaginable que en un futur proper hi hagi una xarxa de transport escolar pública, ni tampoc una inversió a la zona amb la construcció de cap altre institut (el que hi ha ara, i també les escoles, es van edificar i engegar amb el suport de la cooperació internacional, i no ha estat fins en una etapa posterior que el Ministeri d'Educació se n'ha fet càrrec).

El govern de l'FMLN té sensibilitat social i és conscient d'aquestes mancances. Però, tot i que el Sistema Integral Educativo que s'està posant en marxa contempla el Bajo Lempa com a zona prioritària en la implementació de part del Ministeri d'un sistema de transport escolar, i tot i les bones paraules del propi ministre quan ha visitat la zona, no hi ha perspectives d'una acció efectiva en aquest sentit a curt termini.

L'alcaldia de Jiquisco ha canviat de mans en les últimes eleccions municipals, i per primera vegada hi governa un partit de la nova dreta de GANA. La nova alcaldessa –per convenciment o per càlcul- s'ha reunit amb els responsables del sistema de transport escolar del Bajo Lempa i els ha mostrat el seu suport. Enguany, a febrer de 2020 l'alcaldia de Jiquilisco ha mostrat interès per viatjar a Catalunya, abans de les noves eleccions de febrer de 2021, i donar les gràcies per tots els anys contribuïts al Bajo Lempa.

La consciència de tota aquesta problemàtica en la nostra societat catalana és molt migrada, i només arriba a petites minories de gent conscienciada. Per això, el curs passat, de març a juny de 2019, es va difondre el projecte a nivell intern a l'institut Vil·la Romana a través d'una gran exposició fotogràfica, i també a altres escoles de la Garriga a través d'una exposició transportable, amb la corresponent difusió a través dels mitjans de comunicació locals. De fet, l'institut Manel Blancafort de la Garriga, va contribuir amb 300€ per donacions a la comunitat, on es van invertir per reposar nou material de laboratori de l'institut de Nueva Esperanza.

Totes aquestes intervencions han estat regularment conegudes a Nueva Esperanza, a través de converses entre l'alumnat de l'institut Vil·la Romana i els alumnes de l'escola i l'institut de Nueva Esperanza.

A l'hora, el curs passat 2019, es va obert un canal de comunicació amb l'escola Pilar Mestres, de la Roca del Vallès, on col·laboren amb la comunitat amb petites aportacions econòmiques recaptats anualment al mes de maig.

2.2 ANTECEDENTS I JUSTIFICACIÓ DE LA INTERVENCIÓ

Fons Català de Cooperació al Desenvolupament

2.2.a. Situació existent i problemàtica

En aquest apartat cal exposar el context socioeconòmic i polític de la zona. Cal descriure la problemàtica detectada i reflectir altres programes vinculats a l'acció proposada que s'estiguin desenvolupant a la mateixa zona, així com els actors socials implicats.

La Guerra Civil a El Salvador (1980-1992) va afectar de manera irregular el territori. La guerrilla es va fer forta en zones d'orografia complexa (Morazán, Usulután, Chalatenango...) i la política de "tierra arrasada" aplicada per l'exèrcit de El Salvador va generar la fugida de centenars de milers de refugiats cap a països veïns predisposats a acollir-los (bàsicament Nicaragua i Panamà).

En aquest context, la zona del Bajo Lempa, que abans havia estat un immens latifundi dedicat a la plantació del cotó, va quedar abandonada (excepte alguns habitants que van sobreviure el terror de la repressió als petits nuclis dispersos de El Zamorán, La Canoa...)

Quan semblava proper el final de la guerra, durant els anys 90, diversos d'aquests grups de refugiats van decidir tornar a El Salvador de manera col·lectiva, mantenint el model de vida cooperativa que havien creat a l'exili. L'opció de tornar al seu lloc d'origen era inviable, i les ubicacions que els proposava el govern eren inhabitables.

Per això van decidir ocupar el Bajo Lempa. Desafiant la pressió de l'exèrcit, i amb la manca d'infraestructures (no hi havia vivendes, ni carreteres, ni aigua potable, ni latrines...), comunitats diverses van fundar nous nuclis (Ciudad Romero en el cas dels provinents de Panamà, Nueva Esperanza els de Nicaragua...), que després els Acords de Pau (1992) van legalitzar.

A aquestes comunitats inicials, s'hi va sumar la creació de nous nuclis fundats per ex-combatents, a qui els Acords de Pau van proporcionar lots de terra per a explotar en cooperativa o de manera individual. Per això la majoria del Bajo Lempa va ser repoblada per gent que tenia simpatia per l'FMLN, però en canvi hi ha comunitats (com Nuevo Amanecer) habitades per antics soldats de l'Exèrcit.

De manera admirable, amb un treball col·lectiu constant –i també el suport de la cooperació internacional– el Bajo Lempa ha fet retrocedir la selva –que havia devorat l'esplanada durant els anys de conflicte– i s'han construït vivendes dignes, una xarxa de camins i carreteres, electricitat, canalitzacions d'aigua potable, un sistema de salut a partir de les comunitats, un sistema escolar que va començar de manera molt modesta ("la escuela bajo los árboles") però que no ha parat de créixer.

Podeu veure el procés documentat en bibliografia específica ("Tierras pagadas a precio de sangre"), però també en entrevistes a youtube:

https://www.youtube.com/user/IgualadaNE/videos?shelf_id=0&view=0&sort=dd

La zona del Bajo Lempa és una zona molt fèrtil, però mig segle d'explotació excessiva durant l'època del cotó (amb un ús sistemàtic de DDT i altres pesticides i plaguicides tòxics) ha deixat residus en les aigües subterrànies que generen una problemàtica greu a llarg termini (malalties de ronyó).

Cada comunitat s'ha organitzat com ha volgut (cooperatives o individuals). El conreu dels grans bàsics ha conviscut amb experiments diversos de producció per al mercat (pipián, canya de sucre, ramaderia...) que darrerament estan donant bones notícies.

En acabar el conflicte, el país va estar governat pel partit hereu de la vella oligarquia: ARENA, que veia amb hostilitat la zona del Bajo Lempa, on hi feia inversions molt escasses. N'és un bon exemple la qüestió de la presa del Lempa a San Marcos i la manca de "bordas" suficients al riu: periòdicament la presa s'ha de buidar per excés de cabdal, i això implica la inundació de la immensa esplanada del Bajo Lempa, que no genera pèrdues humanes (perquè la pujada de les aigües és molt lenta) però que suposa pèrdua de béns materials, collites, bestiar, i una immensa incertesa i una alteració de setmanes de la vida de milers de persones.

Fons Català de Cooperació al Desenvolupament

Les circumstàncies van canviar amb la victòria a les eleccions presidencials de 2009, per primera vegada, del candidat de l'FMLN: la sensibilitat governamental cap a la zona del Bajo Lempa, tot i no disposar de molts recursos, va augmentar. Els resultats electorals de l'any 2014 van donar continuïtat a aquesta dinàmica.

La victòria recent del partit GANA el 2019, amb el populista Bukele com a nou president, ha canviat la retòrica però no les circumstàncies del dia a dia de la població. El confinament derivat de la COVID 19 s'ha convertit en la prioritat de totes les polítiques d'inversió, i per tant no hi ha hagut cap tipus d'inversió social o educativa en la zona del Bajo Lempa.

A nivell municipal, l'alcaldia de Jiquilisco, de la que depèn el Bajo Lempa, també ha estat històricament en mans de l'FMLN, que és el partit més proper a totes les directives comunals de la zona, i també a la coordinadora de comunitats del Bajo Lempa ACUDESBAL: en totes les eleccions municipals dels darrers anys (i també en les legislatives i les generals) l'FMLN treia prop del 50% dels vots, duplicant els resultats del segon partit. No obstant, en els darrers anys la població s'ha anat desmobilitzant, pel desencís amb uns líders i una formació política que no han estat percebuts com a eficients, més enllà de les bones paraules. Només així s'explica que aquesta dinàmica de govern d'esquerres s'hagi trencat en les darreres eleccions municipals amb la victòria de GANA; no és que els antics votants d'esquerra hagin canviat de bàndol, sinó que el desencís i la desmobilització els ha portat a una immensa abstenció.

2.2.b. Antecedents i justificació

Cal explicar la història de l'acció, com i qui va identificar el problema i va formular el projecte. Cal descriure la necessitat de realitzar el projecte proposat com a resposta a la problemàtica identificada.

Des del primer moment en que els nous pobladors –famílies senceres que venien d'una vida comunitària als campaments de refugiats– es van instal·lar al Bajo Lempa, van decidir invertir les energies i compartir els seus coneixements en la construcció d'un sistema escolar.

De manera emocionant, i davant la deixadesa del Ministeri, es van anar creant escoles amb aportacions de terrenys per part de les comunitats, mà d'obra i materials voluntaris, i els coneixements dels “mestres populars” (persones d'edats diverses que sabien una mica més que la majoria, i tenien el respecte de la comunitat).

Amb els anys el sistema s'ha consolidat. Les escoles sense parets o amb una delimitació irregular de canyes i sostre de palla han deixat lloc a edificis de “bloque” pintats de blau i de blanc. Els mestres populars han fet de manera esforçada estudis de “nivelación” que els ha atorgat una titulació oficial, i ara conviuen amb els mestres que hi destina el ministeri. I cada matí milers de nens i nenes, més o menys uniformats, es dirigeixen cap a les seves escoles a posar la llavor per a un món millor.

Nueva Esperanza destaca per la seva ambició educativa, els seus contactes internacionals, la seva trajectòria reconeguda de reivindicació i lluita, i també de bona organització i ús dels recursos. L'any 2000 es va prendre una decisió insòlita: crear un institut de Batxillerat, que permetés continuar els estudis als fills de la guerra, que fins aleshores –quan arribaven al sostre de 9è de primària en les poques escoles que oferien un nivell tan alt– només tenien l'alternativa de caminar per camins enfangats i encara mal delimitats durant més de dues hores diàries, fins a arribar a San Marcos Lempa, on els tocava agafar un bus que els portés una vintena de quilòmetres més enllà, a Jiquilisco, on hi havia l'únic institut de la zona (i molts pocs nois i noies van tenir la determinació de fer aquest sacrifici admirable).

L'institut clarament havia de servir a tota la zona, i havia de ser la llavor de la convivència de comunitats tan contraposades, d'origen tan diferent en el conflicte bèl·lic. La matrícula d'alumnes de l'institut exemplifica bé l'amplitud de la zona que cobreix [Annex 20]

Per això, amb l'institut va néixer el sistema de transport escolar. La xarxa de camions que circula pels camins (polsosos o fangosos, segons l'estació) del Bajo Lempa permet que alumnes que no podrien superar mai el sostre dels estudis que la seva comunitat els pot oferir (que es molt irregular, perquè hi ha escoles que només ofereixen fins a 2n o 3r de Primària, però d'altres fins a 9è), que viuen a distàncies massa allunyades

Fons Català de Cooperació al Desenvolupament

per a poder arribar a l'institut a peu o en bicicleta, i que són de famílies pageses empobrides que no poden pensar en pagar cap altre mitjà de transport (privat, perquè de transport públic no n'hi ha fora de la ruta pavimentada San Marcos / La Canoa / La Isla de Méndez)... puguin, de manera insòlita, continuar els seus estudis de batxillerat.

En aquest moment hi ha tres rutes establertes en xarxa, al voltant de l'escola i l'institut de Nueva Esperanza, dues de les quals són les beneficiàries d'aquest projecte. La Línia 3 està finançada per un grup alemany. Beneficien 6 comunitats del Bajo Lempa, i les utilitzen 262 alumnes. Responen a les necessitats dels nois i noies de la zona, i a les peticions de les comunitats de procedència, que no veuen altra alternativa per a possibilitar-los un accés a una educació de nivell. S'han consolidat amb el pas dels anys, i s'han establert d'acord amb la demanda de població beneficiària, les rutes en xarxa més raonables, els temps de viatge i els horaris ajustats a la maquinària educativa. Són d'una eficiència i una productivitat indiscutibles, constatades durant anys..

Són:

LINEA 1: Sisiguayo – Nueva Esperanza i tornada.

LINEA 2: Limonera – Nueva Esperanza i tornada.

LINEA 3: El Zamorano – Nueva Esperanza i tornada.

HORARIS:

Viaje 1: 7.15 am arribada a Nueva Esperanza des de Sisiguayo (estudiants de l'escola i Instituto Nacional de Nueva Esperanza).

Viaje 2: Sortida a les 12:00 md, de Nueva Esperanza (alumnes de l'escola i alumnes de tercer any de batxillerat) cap a les seves comunitats.

Viaje 3: A les 3:30 pm, sortida de Nueva Esperanza (alumnes de l'Instituto Nacional Nueva Esperanza).

El mes d'abril de 2018 vam rebre la següent carta del President de la Directiva Comunal:

“Le informamos que estamos muy contentos con el proyecto de transporte escolar de la escuela y el instituto, este año reciben el beneficio 211 estudiantes de la escuela de las diferentes comunidades, (entre ellos varones son 97 y niñas 114) y del instituto se benefician 87 jóvenes de bachillerato de la diversas comunidades del bajo lempa (45 son masculino y 42 femenino).(Carta President Directiva Comunal, abril 18) [Annex 27]”

La distribució per gènere és molt equitativa.

Enguany, si s'observa l'annex 16 es pot comprovar que hi ha més presència de sexe femení que masculí, quasi el 50% dels alumnes.

Les rutes, així com la resta de l'aposta educativa ambiciosa (beques, CDIs...) depenen en gran mesura de les aportacions de la cooperació internacional. És el model amb què s'ha construït tota la xarxa escolar: davant del desinterès oficial, les comunitats plantegen inversions educatives a la cooperació d'acord amb les seves necessitats mal resoltes. Quan el sistema funciona i està consolidat, això obliga l'estat a replantejar-se la seva actitud i a absorbir-lo i a responsabilitzar-se'n en el futur. Aquesta pauta de comportament ha estat la que ha permès edificar escoles i l'institut, tenir mestres populars, beques de menjador i centres d'educació infantil.

L'aparició de les maras a la zona, i el fet que assassinessin un dels usuaris del transport durant l'any 2015, va suposar un trasbals greu que va afectar en el seu moment el nombre d'usuaris, i la zona va viure un any de gran incertesa i por. Afortunadament, la combinació de mesures preventives, de control de part dels líders comunitaris i també la intervenció policial ens permet dir que el darrer any ha tornat la normalitat, i l'acció

Fons Català de Cooperació al Desenvolupament

de les pandilles ha quedat desarticulada. En aquest sentit, la supervivència de la xarxa educativa és un factor clau de futur.

La xarxa de transport compta amb el suport de totes les instàncies locals i comarcals; si les ordenem de més proper a més llunyà: escola i institut, directives de les comunitats beneficiàries, entitats coordinadores (ACUDESBAL), direcció departamental d'Educació, Alcaldia de Jiquisco [podeu consultar els escrits de suport als Annexos 7, 8, 9, 10, 11 i 12].

El que es pretén doncs amb una part d'aquest projecte és fer-se càrrec del finançament de les rutes 1 i 2.

-Els habitants de La Garriga, i més especialment els estudiants de secundària i batxillerat, tenen una percepció molt borrosa de la problemàtica del Bajo Lempa, tot i que el seu municipi hi fa aportacions en cooperació, i tot i que l'Institut Vil·la Romana hi té un llarg historial d'actuacions diverses [Annex 17], els alumnes es renoven cada any! (i les seves famílies). Aquest projecte és una oportunitat d'incidir en diferents nivells:

-Conscienciació i sensibilització. A través de recursos diversos (exposició fotogràfica a l'institut i a la web (i també a altres escoles), xerrades sobre la realitat de El Salvador en el marc de la Jornada Solidària de desembre, i també de la Setmana del Món de febrer, intervencions a les tutories dels diversos nivells i altres gestions del Grup de Solidaritat i Cooperació que explicarà les actuacions dutes a terme a altres àmbits escolars del municipi o d'altres comarques.

-Acció: Les actuacions empreses es recolliran en un dossier i es faran arribar tant al Bajo Lempa –per a reforçar l'autoestima i la valoració del model- com a les autoritats ministerials –per a activar la consciència que cal tenir-ne en compte la realitat, donada la seva presència internacional.

-Els estudiants del Bajo Lempa frueixen d'un sistema excepcional, però només són relativament conscients del privilegi que representa i del model que són per a altres.

Aquest projecte pretén reforçar-ne la consciència i l'autoestima, a partir de demanar-los (a través de l'institut) una recopilació d'històries quotidianes i testimonis personals, que serveixen per a vestir l'exposició duta a terme any rere any a La Garriga, i reben un dossier d'accions realitzades que els ha de servir d'estímul. Alhora se'ls demana que de manera conjunta amb els grups de La Garriga facin sentir la seva veu reclamant que el Ministeri contempli l'opció d'absorbir (part de) la xarxa de transport escolar en un futur raonable.

2.2.c. Realització d'una identificació o estudi previ al projecte per part de l'entitat o existència d'un Pla de Desenvolupament Municipal

☐ No ☒ Sí (projectes anteriors 2013-enguany)

2.2.d. Diagnòstic: arbre de problemes i arbre d'objectius

☐ No ☒ Sí (Annex 23)

2.2.e. Participació de la població beneficiària en el disseny i execució del projecte

☐ No ☒ Sí (en cas afirmatiu, expliqueu en què consisteix aquesta participació)

La creació de la xarxa de transport escolar respon a les necessitats de la zona, i s'ha anat modificant en funció de la demanda. En aquest procés la iniciativa correspon a les autoritats locals (Comunidad Nueva Esperanza i ACUDESBAL), que tenen una llarga experiència de gestió de les rutes del transport en funció de la demografia, les peculiaritats de les comunicacions, la demanda escolar...

Fons Català de Cooperació al Desenvolupament

A l'Annex 7, 8, 9, 10, 11 i 12 podeu consultar la documentació que explicita la participació que tenen al projecte les següents instàncies: Directiva Comunal ADESCO Nueva Esperanza, Directives Comunals de les Comunitats beneficiàries de Ciudad Romero, Nuevo Amanecer, El Zamorán, El Cedro, La Limonera, Sisiguayo, Asociación Intercomunal de Comunidades Unidas (ACUDESBAL), Centro Escolar Nueva Esperanza, Institut de Batxillerat Nueva Esperanza, Direcció Departamental d'Educació d'Usulután, Alcaldia de Jiquisco.

2.2.f. Justificació de l'estratègia que es fa servir per resoldre la problemàtica a abordar pel projecte

El projecte educatiu al Bajo Lempa ha nascut i s'ha fet gran sempre a partir de la lluita de les comunitats, que han format i validat els "mestres populars", que han passat "d'escoles sota els arbres" a la donació de parcel·les per a la construcció d'aules reconegudes pel Ministeri, que han inventat la xarxa de transport per a fer arribar el dret a cursar tots els nivells educatius a les comunitats que no hi tindrien accés.

Aquest esforç ha superat la complexitat de la postguerra i el repoblament, les inundacions i els terratrèmols, les bandes de "mañosos", la crisi europea i la caiguda del finançament.

La violència de les maras va fer trontollar tota la xarxa durant el 2015. L'assistència als centres d'ensenyament i el nombre d'usuaris del transport se'n va ressentir.

Durant l'any 2016, però, es va anar reprenent la vida comunitària i els índexs d'usuaris del transport escolar i l'educació. La reacció davant la violència ha tingut diverses potes: d'una banda, una presència policial permanent a Nueva Esperanza, i un increment en altres comunitats de la zona, i també la vigilància permanent de la Directiva Comunal i voluntaris.

"En los años 2013 hasta 2016, nuestra zona fue asediada por estos grupos delincuenciales, pero a finales del año 2017 a inicios de 2018 hemos visto de un cambio positivo, en cuanto a la seguridad, ha disminuido el accionar de estos grupos en la zona, esto tiene que ver con el esfuerzo que están haciendo las autoridades locales y el gobierno, pero aún falta mucho, en cuanto que todavía tenemos muchos retos, las ADESCOS de la comunidades de la zona han jugado un papel importante en la prevención acompañada de instituciones de gobierno. Todos estos esfuerzos es para evitar que más jóvenes ingresen a estos grupos, de igual manera se están haciendo reuniones con padres y madres de familia, haciéndoles ver que como padres tienen un gran responsabilidad de orientarles adecuadamente en casa".

Però aquest esforç en seguretat resol el curt termini, però no tant el llarg. Per això hi ha en paral·lel un esforç de reactivació de la vida comunitària (activitats esportives, culturals, religioses, polítiques, de celebració...), per a sembrar la llavor que dificulti que les mares trobin clientela. Des de la directiva comunal, la xarxa educativa i les entitats supra-locales de coordinació s'està fent un esforç important (com per exemple els tallers de Prevenció que teniu explicats a l'Annex 20, les activitats organitzades pels mestres de les que es parla en la carta de l'Annex 26 (2017-2018), o les planificades per l'escola –Annex 30):

"En lo que corresponde a la escuela e instituto ya se está trabajando en la prevención, como resultado de todos estos esfuerzos, se ha tenido un aumento en la población educativa, aunque hay mejoría, siempre estamos pendientes por cualquier situación que se nos presente con respecto a estos grupos para informar a las autoridades correspondientes."

- Charlas y torneo de futbol realizadas por la Policía Nacional Civil (PNC) sobre prevención de la violencia.
- Capacitaciones y asesoramiento en el aérea de prevención de riesgo en caso de desastre naturales, como terremotos e inundaciones. (Cruz Roja).
- Charla sobre prevención de embarazo en adolescentes y renales (Unidad de Salud Monseñor Romero).
- Asesoría en uso de la ley Lepina y código de trabajo. (Asamblea legislativa).
- Actividades realizadas en la celebración del 29 aniversario de la comunidad Nueva Esperanza.

Fons Català de Cooperació al Desenvolupament

- Huertos escolares parte del programa El Salvador seguro, que implementa el gobierno para ayudar a los centros escolares del país”.

[Annex 16]

En aquest context la xarxa de transport ha de demostrar solidesa. Altrament podria transmetre's que l'acció de les maras ha debilitat l'estructura, fins i tot quan les raons de la fragilitat financera del projecte fossin alienes a la violència.

Els fets d'octubre del 2016, amb cinc assassinats en una nit a Nueva Esperanza, van tornar a la comunitat i a la zona la sensació d'incertesa i angoixa. Però vistos en perspectiva van ser una flamarada brutal que no ha distorsionar la percepció global: en els mesos anteriors i fins ara, lentament però de manera indefectible, torna la fortalesa de la vida comunitària, de la que el transport escolar n'és un bon termòmetre.

Fons Català de Cooperació al Desenvolupament

2.3 BENEFICIARIS

2.3.a. Nombre i tipus de població que es beneficiarà de l'acció. (Diferenciar entre els beneficiaris directes i indirectes).

Beneficiaris directes: 262 alumnes de l'escola i l'institut, que viatgen en les rutes 1 i 2

Beneficiaris indirectes: 2700 persones que habiten a les comunitats servides per les rutes 2A i 2B del transport escolar.

Beneficiaris directes	Beneficiaris indirectes	Neutrals (exclusos)	Potencials socis contrapart	Potencials oponents (perjudicats)
- 262 Estudiants en edat d'assistir tant a l'escola com a l'institut i que no poden arribar-hi pels seus propis mitjans. -Directives comunals de les comunitats beneficiàries de la ruta de transport escolar.	-Famílies dels estudiants. -Professors de l'escola i de l'institut de la comunitat de NE. -Comunitats beneficiaries del transport	-Famílies de NE.	-Altres entitats que ajuden en el transport escolar. Fons alemany.	- X

NÚMERO DE USUARIOS DEL TRANSPORTE ESCOLAR

INSTITUTO NACIONAL NUEVA ESPERANZA DEL BAJO LEMPA

ESTADISTICA DE ALUMNOS POR COMUNIDADES

CODIGO DE INFRAESTRUCTURA: 14831

PRESENCIAL

Año 2020

COMUNIDAD	MASCULINO	FEMENINO	TOTAL
Sisiguayo	1	5	6
La Limonera	4	1	5
El Cedro	3	1	4
El Zamoran.	2	6	8
Nuevo Amanecer	4	7	11
Ciudad Romero	7	9	16
TOTAL	21	29	50

TRANSPORTE ESCOLAR NUEVA ESPERANZA 2020
Centro Escolar Nueva Esperanza

Fons Català de Cooperació al Desenvolupament

Ruta: Nueva Esperanza- Limonera-Sisiguayo
Código: 86312

Nº	Comunidades	Parv 4	Parv 6	1º	2º	3º	4º	5º	6º	7º	8º	9º	total
1	El Zamorán	3	2	2	1		4	2	6	6			26
2	Romero		1	3	1			2					7
3	Nuevo Amanecer	1	1		1	2	2	2	2	3	1		15
4	El Cedro			1	3	3		3	2	2		1	15
5	La Limonera	1	2	2	1	4	2	2	2		1	1	16
													79

Beneficiaris indirectes:

2700 persones que habiten a les comunitats servides per les rutes 2A i 2B del transport escolar.

Comunidad	Nº familias	Población Nº habitantes	Hombres %	Mujeres %	Menores de 10 años	Analfabetas (+10 años %)
Sisiguayo	172	594	50	50	123	13.38
La Limonera	80	281	50.89	49.11	52	21.83
El Cedro	19	89	41.57	58.43	20	20.29
El Zamorán	63	215	53.02	46.98	48	23.35
Nuevo Amanecer	169	648	48.61	51.39	144	10.52
Ciudad Romero	260	872	46.7	53.3	180	---

Cens realitzat per ACUDESBAL, amb el suport d'altres institucions.

2.3.b. Criteris utilitzats per seleccionar la població beneficiària

Són beneficiaris potencials tots els joves en edat escolar que segueixen els seus estudis amb normalitat procedents de les comunitats que cobreixen les rutes 1, 2. Precisament la universalitat del dret a l'educació és la motivació de fons d'aquesta xarxa de transport gratuïta. La contrapart ho argumenta així:

“El transporte escolar es gratuito porque los niveles de pobreza de muchas familias en la zona son enormes, extremos en algunos casos y si se pidiera algún aporte económico a las familias con seguridad dejarían de estudiar las y los más empobrecidos” [Annex 20]

2.4 ESTRATÈGIA D'INTERVENCIÓ: OBJECTIUS I RESULTATS ESPERATS

2.4.a. Objectiu general (OG)

Enunciat de l'OG: Millorada la cohesió social i el benestar de les comunitats del Bajo Lempa	
Indicadors objectivament verificables:	Fonts de verificació:

Fons Català de Cooperació al Desenvolupament

1. El 80% dels alumnes que utilitzen el transport per accedir a l'escola, aprofiten l'ensenyament satisfactòriament promocionant al curs següent.	1. Visites sobre el terreny realitzada per l'equip avaluador.
2. L'índex d'alfabetització augmenta any rere any.	2. Enquestes anuals i resultats tant a l'escola com a l'institut.

2.4.b. Objectiu/s específic/s (OEs) - Afegiu els quadres que siguin necessaris per a cada OE.

Enunciat de l'OE 1: Facilitat l'accés a l'educació mitjana i superior a l'alumnat potencial de tota la zona del BL (i de manera més específica, Sisiguayo i La Limonera) a través de dues rutes de transport escolar.

Indicadors objectivament verificables:	Fonts de verificació:
I.1.1 262 alumnes de primària i secundària viatgen regularment.	F.V.1.1. Observació directe i estudi realitzat per l'equip avaluador de l'escola, post projecte i anualment des del seu inici.
I.1.2. El 100% de l'alumnat potencial de tota la zona del BL aprofita el transport escolar amb regularitat.	F.V.1.2. Registres control, fotografies, informes autoritats.

Enunciat de l'OE 2: Fer una difusió a Catalunya del projecte, amb retorn al Bajo Lempa.

Indicadors objectivament verificables:	Fonts de verificació:
I.2.1. 25 alumnes de l'Institut Vil·la Romana de la Garriga reben sensibilització que els fa agents actius per arribar als 500 alumnes de l'institut (de manera directa) i als 16000 habitants de la Garriga (de manera indirecta).	F.V.2.1. Memòria d'activitats, fotografies.

2.4.c. Resultats esperats (Rs) - Afegiu els quadres que siguin necessaris per a cada resultat.

Enunciat del R1: Alumnes de les zones llunyanes del Bajo Lempa (Sisiguayo, La Limonera) accedeixen a l'educació secundària en una proporció raonablement semblant als alumnes de les zones properes.

OE al qual s'adreça aquest resultat: Facilitat l'accés a l'educació mitjana i superior a l'alumnat potencial de tota la zona del BL (i de manera més específica, Sisiguayo i La Limonera) a través de dues rutes de transport escolar.

Indicadors objectivament verificables:	Fonts de verificació:
1. 262 joves de la Limonera i Sisiguayo accedeixen als nivells d'educació mitjana i superior a l'escola i l'institut de NE.	1. Documentació gràfica. Informe responsables. Fulls de transport. Full de ruta.

Enunciat del R1: Grup compacte d'alumnat 4t ESO de l'INS Vil·la Romana fa difusió interna del projecte i a la Garriga (exposició escoles, mitjans comunicació locals).

OE al qual s'adreça aquest resultat: Fer una difusió a Catalunya del projecte, amb retorn al Bajo Lempa.

Indicadors objectivament verificables:	Fonts de verificació:
--	-----------------------

Fons Català de Cooperació al Desenvolupament

1. Exposició sobre el projecte durant la Setmana del Món.	1. Fotografies
2. Difusió a altres escoles de La Garriga.	2. Programa, exposició.
3. Els mitjans de comunicació locals difonen l'experiència.	3. Recull de premsa

2.4.d. Activitats previstes (As) - Afegiu els quadres que siguin necessaris per a cadascuna de les activitats.

Enunciat de l'A1: Les rutes 1 i 2 compleixen previsió de freqüències.	
Descripció: Les rutes 1 i 2 de la xarxa del Bajo Lempa (Sisiguayo, La Limonera) aconseguir que alumnat de zones llunyanes del Bajo Lempa puguin accedir a educació mitjana i superior.	
Resultat al qual s'adreça aquesta activitat: R1	
Recursos necessaris:	Cost econòmic:
-Transport contractat (finançament Aj. La Garriga)	8.682,18
-Gestió de rutes, control incidències (finanç. Comunidad NE)	1.190,56
-Documentació fotogràfica, vídeo... que permet que la contrapart informi amb regularitat (finanç. Comunidad NE)	+ 5% imprevistos 434,11

Enunciat de l'A2: Es documenta la quotidianitat del transport escolar en àmbits educatius de la Garriga. (2019)	
Descripció: Grup compacte d'alumnat 4t ESO fa difusió interna del projecte (exposició Setmana del Món) i a la Garriga (exposició escoles, mitjans comunicació locals).	
Resultat al qual s'adreça aquesta activitat: R2	
Recursos necessaris:	Cost econòmic:
Muntatge exposició interna a l'institut VR (finançament institut VR).	650
Muntatge exposició escoles de la Garriga (finançament institut VR).	

Fons Català de Cooperació al Desenvolupament

2.4.d Matriu de planificació (annexeu d'acord amb aquest esquema)

	ENUNCIAT	INDICADORS OBJECTIVAMENT VERIFICABLES	FONTS DE VERIFICACIÓ
OBJECTIU GENERAL	Millorada la cohesió social i el benestar de les comunitats del Bajo Lempa	1. El 80% dels alumnes que utilitzen el transport per accedir a l'escola, aprofiten l'ensenyament satisfactòriament promocionant al curs següent. 2. L'índex d'alfabetització augmenta any rere any.	1. Visites sobre el terreny realitzada per l'equip av 2. Enquestes anuals i re tant a l'escola com a l'in
OBJECTIU ESPECÍFIC	OE1: Facilitat l'accés a l'educació mitjana i superior a l'alumnat potencial de tota la zona del BL (i de manera més específica, Sisiguayo i La Limonera) a través de dues rutes de transport escolar. OE2: Fer una difusió a Catalunya del projecte, amb retorn al Bajo Lempa.	I.1.1 262 alumnes de primària i secundària viatgen regularment. I.1.2. El 100% de l'alumnat potencial de tota la zona del BL aprofita el transport escolar amb regularitat. I.2.1. 25 alumnes de l'Institut Vil·la Romana de la Garriga reben sensibilització que els fa agents actius per arribar als 500 alumnes de l'institut (de manera directa) i als 16000 habitants de la Garriga (de manera indirecta).	F.V.1.1. Observació dire realitzat per l'equip ava l'escola, post projecte i des del seu inici. F.V.1.2. Registres contr fotografies, informes au F.V.2.1. Memòria d'acti fotografies.
RESULTATS OE1	R1: Alumnes de les zones llunyanes del Bajo Lempa (Sisiguayo, La Limonera) accedeixen a l'educació secundària en una proporció raonablement semblant als alumnes de les zones properes. R2: L'accés a l'educació mitjana i alta és igual en noies que en nois. R3: Els joves en procés de formació en educació secundària tenen fills a una edat superior a la dels joves sense estudis. R4: Els joves en procés de formació en educació secundària queden al marge de situacions de delinqüència (Maras, "mañosos).	1. 262 joves de la Limonera i Sisiguayo accedeixen als nivells d'educació mitjana i superior a l'escola i l'institut de NE. 1. La proporció de gènere d'usuaris del transport està al voltant del 50%. 1. El nombre de joves en edat de formació secundària que s'emparella i té fills no és significatiu 1. El nombre de joves en edat de formació secundària que s'associa a maras o delinqüència comú no és significatiu.	1. Documentació gràfica responsables. Fulls de tr Full de ruta. 1. Informe responsable transport. 1. Informe responsables 1. Informe responsables

Fons Català de Cooperació al Desenvolupament

OE2	R1: Grup compacte d'alumat 4t ESO fa difusió interna del projecte (exposició Setmana del Món) i a la Garriga (exposició escoles, mitjans comunicació locals).	1. Exposició sobre el projecte durant la Setmana del Món. 2. Difusió a altres escoles de La Garriga. 3. Els mitjans de comunicació locals difonen l'experiència.	1. Fotografies 2. Programa, exposició. 3. Recull de premsa
-----	---	--	--

ACTIVITATS	ENUNCIAT	Recursos
A1.	Les rutes 1 i 2 compleixen previsió de freqüències.	-Transport contractat (Garriga) -Gestió de rutes, (finançat Comunidad N -Documentació fotogràfica permet que la cont regularitat (finanç. Com
A2.	Es documenta la quotidianitat del transport escolar en àmbits educatius de La Garriga.	Muntatge exposició l'institut VR. (finançament institut Muntatge exposició Garriga. (finançament institut

Despeses comunes a totes les activitats:

Imprevistos

Despeses administratives de l'entitat sol·licitant

Total (1)

(1) Aquesta quantitat haurà de coincidir amb la quantitat imputada com a Costos Directes al Pressupost de l'apartat 6)

Fons Català de Cooperació al Desenvolupament

2.4.e. Cronograma de les activitats previstes

Data d'inici de l'activitat (any/mes):	31/12/2020
Data prevista per a la finalització de l'activitat (mes/any):	30/12/2021

ACTIVITATS	MESOS											
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
A1. Les rutes 2A i 2B compleixen previsió de freqüències	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
A2. Es documenta la quotidianitat del transport escolar en àmbits educatius de La Garriga		X	X	X	X							

3. VIABILITAT DEL PROJECTE I SOSTENIBILITAT UN COP FINALITZAT L'AJUT EXTERN

3.1. Viabilitat sociocultural

Adequació a factors socioculturals de la zona. Efecte de l'acció en la població més vulnerable.

La xarxa de transport escolar respon a una necessitat expressada de manera reiterada per la població de la zona, que ha trobat aquesta forma original de resoldre la concentració en un sol nucli de l'accés a la secundària a la zona (mal dotada) del Bajo Lempa.

Ha sorgit a iniciativa de les comunitats del Bajo Lempa, i ha acreditat llargament la seva viabilitat sociocultural.

Existeix des de 1994, i forma part d'un programa educatiu més ampli que inclou beques-menjador, beques universitàries i un programa d'educació d'adults.

El sentit que té és permetre l'accés als diversos nivells d'educació a la població més vulnerable: nens i nenes, joves i adults que viuen en zones on no hi ha opció d'accés a l'ensenyament més enllà dels primers anys de l'ensenyament primari.

Les directives de les comunitats afectades i les institucions educatives al territori valoren el projecte de manera molt satisfactòria. N'és un símptoma l'esment que se'n va fer en els actes de graduació de l'escola i l'institut, en cloure el curs 2017:

"He sido invitado a la clausura del curso con entrega de diplomas de graduaciones de la escuela y el instituto. En los dos centros se hizo la nominación especial, es decir, a quien se dedicaba la graduación final y ha sido para el transporte escolar. No tengo fotos aquí para enviarles, pero en ambos centros tuve que hablar en relación a la solidaridad con el transporte escolar ante alumnos y alumnas graduandas, padres y madres de familia y equipo de profesores y otros invitados especiales. Así que tomadlo como que érais vosotros/as quienes estaban presentes en el reconocimiento que hacían ambos centros de estudio [2017. Carta A. Arnáiz, Annex 26]"

Pel que fa al futur, tant les comunitats de la zona com ACUDESBAL han intentat sempre que la xarxa pública absorbeixi el transport escolar. Hi ha hagut reunions i bones paraules de part del Ministeri, que coneix l'experiència de primera mà a causa de diverses visites a la zona, però no van més enllà de donar-hi el vistiplau.

Fons Català de Cooperació al Desenvolupament

La directiva de la Comunitat Nueva Esperanza ho explica així:

“En relación con el Ministerio de Educación (MINED), conoce del proyecto Transporte Escolar desde 1994; proceso que se ha venido gestionando con ellos para que lo retomen como una iniciativa propia y busquen el financiamiento para darle continuidad, cosa que hasta la fecha no ha podido ser posible; ya que el MINED no posee presupuesto para iniciativas particulares a su plan de nación que establece cada gobierno que llega a gobernar por 5 años. Y en los últimos años se le ha sugerido al MINED la necesidad urgente de resolver esta necesidad para los alumnos y alumnas de las comunidades del Bajo Lempa ya que urge que como Ministerio retome este proyecto porque la cooperación internacional puede terminar en algún determinado periodo. Pero la respuesta desde el gobierno es que no poseen recursos económicos para este tipo de proyecto, y en estos años 2016 y 2017 han caído en un impago a nivel nacional con proveedores de los paquetes escolares, zapatos, uniformes y otros paquetes de beneficio a la agricultura que están dando de forma gratuita a nivel nacional y así mismo tienen deudas con otros países que no pueden pagarla por asuntos políticos que se discuten en la Asamblea Legislativa.”

Pel que fa a la resta d'activitats suggerides, dins el marc educatiu dels instituts, tenen el suport i parteixen de la capacitat del personal docent, les direccions i l'alumnat.

3.2. Viabilitat política

S'ha de valorar la garantia de suport al projecte, l'entorn polític favorable i l'adequació del projecte a les polítiques vigents d'àmbit local i nacional.

El Ministeri d'Educació, en els anys que va estar controlat per ARENA, va tenir una actitud molt pasiva pel que fa a inversions al Bajo Lempa. Tot i que la mobilització i les gestions dutes a terme pels responsables locals van permetre certa bona sintonia –que va donar pas, per exemple, a la visita dels ministres del ram per a conèixer la realitat de prop-, les inversions es limitaven a absorbir en el seu sistema les escoles que prèviament les comunitats havien construït i posat en funcionament.

La predisposició i la sensibilitat social va augmentar amb els governs de l'FMLN. Successius ministres d'educació han visitat la zona i s'han interessat per l'experiència de primera mà. El nou govern de GANA també ha mostrat el seu interès i ha manifestat bona voluntat per a una col·laboració a llarg termini. Tot i això, no hi ha avenços clars, més enllà de les bones paraules.

En l'Annex 25 teniu un resum d'aquesta última reunió, en la que sobre la qüestió del transport escolar es diu:

“El transporte escolar gratuito fue mencionado y valorado en su gran aporte a la educación durante todos estos años transcurridos, sin el cual no se hubieran alcanzado los logros que se han conseguido en años anteriores. Por eso también se insistió en mejorar la calidad educativa de la zona que se ha perdido estos dos últimos años, pues se puede venir abajo la colaboración existente durante tantos años y también otras formas de solidaridad internacional”.

A nivell municipal, l'alcaldia de Jiquilisco, de la que depèn el Bajo Lempa, també ha estat històricament en mans de l'FMLN, que és el partit més proper a totes les directives comunals de la zona, i també a la coordinadora de comunitats del Bajo Lempa ACUDESBAL: en totes les eleccions municipals dels darrers anys (i també en les legislatives i les generals) l'FMLN treia prop del 50% dels vots, duplicant els resultats del segon partit. No obstant, en els darrers anys la població s'ha anat desmobilitzant, pel desencís amb uns líders i una formació política que no han estat percebuts com a eficients, més enllà de les bones paraules. Només així s'explica que aquesta dinàmica de govern d'esquerres s'hagi trencat en les darreres eleccions municipals amb la victòria del nou partit GANA; no és que els antics votants d'esquerra hagin canviat de bàndol, sinó que el desencís i la desmobilització els ha portat a una immensa abstenció.

Però el canvi de mans del municipi no ha afectat el projecte de transport escolar. La nova alcaldessa s'ha apressat a expressar el seu suport a la iniciativa. La Directiva comunal ho expressa així:

Fons Català de Cooperació al Desenvolupament

“Como ADESCO y personal del centro escolar e Instituto Nacional de Nueva esperanza, se realizó una reunión con la nueva alcaldesa de la alcaldía de Jiquilisco en la que se dio a conocer el proyecto del Transporte escolar de las comunidades del Bajo Lempa, hacia el centro escolar e Instituto Nacional de Nueva Esperanza. La alcaldesa Loida de Pérez estuvo muy interesada y solicitó se le presentara una propuesta para presentarlo ella al concejo y otras instituciones gubernamentales”.

Més recentment s'han reprès els contactes i s'han fet diverses reunions amb l'alcaldia de Jiquilisco, la més recent es va portar a terme al març de 2020, juntament amb membres d'ADESCO. Es va contemplar el fet de finançar part del projecte des de l'alcaldia i part des d'ACUDESBAL.

A l'Annex 11 teniu la carta de suport emesa per l'esmentada alcaldessa en data recent.

D'altra banda, el projecte ha demostrat en altres anys la seva “mala salut de ferro” financera. Els suports que originàriament van donar estabilitat al projecte –que es basaven en la bona fe d'aportacions individuals des de Catalunya s'han anat reduint, i el projecte de transport escolar segueix viu. Des de la Garriga es va donar suport parcialment al projecte els anys 2013 i 2014, amb el condicionant que era un ajut puntual, i per això es va interrompre durant el 2015. La violència de les mares va portar a reprendre el suport durant els anys 2016-2020, i proposem que continuï en aquest moment. El projecte educatiu ha seguit viu, malgrat tot. Hi influeix, sens dubte, el fet que el responsable sigui un sacerdot dominic (Ángel Arnáiz) que deu tenir un cert marge a l'hora d'administrar recursos que gestiona. En la mesura que el projecte se sostingui en projectes “formals” com aquest, es guanya en transparència.

3.3. Viabilitat tècnica

Anàlisi de la part tècnica del projecte, valoració de la viabilitat en relació a l'ús de mètodes i tecnologies apropiades.

La xarxa de transport escolar, que ja porta anys en funcionament, s'ha ajustat clarament a la demanda pel que fa a rutes, freqüències, horaris [Annex 20¹. Les rutes 1 i 2 formen part d'una xarxa complexa ben ajustada, que els centres educatius de la zona i les gestores de les comunitats del Bajo Lempa valoren com a imprescindible [Annexos 7, 8, 9, 10, 11 i 12].

Pel que fa a la resta d'activitats suggerides, dins el marc educatiu dels instituts, tenen el suport i parteixen de la capacitat del personal docent, les direccions i l'alumnat.

3.4. Capacitat institucional i de gestió

Anàlitzar la garantia d'execució del projecte per part de l'entitat sol·licitant i el soci local executor. Valorar la capacitat administrativa, organitzativa i tècnica perquè el projecte es dugui a terme i se'n pugui garantir la continuïtat en acabar el suport extern.

La comunitat Nueva Esperanza disposa d'una llarga tradició d'esforços col·lectius en favor de la cohesió en tots els àmbits: construcció, aigües, sanitat, producció... En l'annex 20 podeu consultar el quadre que reflecteix els projectes que gestiona a l'actualitat

Ha destacat especialment en la seva aposta per l'ensenyament (CDI, escola, institut, beques universitàries) i la cultura (biblioteca, centre de còmputo...). El projecte educatiu de la zona, amb la comunitat Nueva Esperanza com a eix vertebrador, és un model d'originalitat, creativitat i ambició.

En els darrers 25 anys s'ha passat d'una manca total d'infraestructures educatives i culturals a tenir un projecte sòlid, que inclou la creació d'una estructura educativa, des del kinder a batxillerat (que parteix bàsicament de la tradició de l'educació popular, però reconeguda pel Ministeri), amb programes insòlits a la zona com aquest de transport escolar, o beques d'estudis tècnics i universitaris. També cal destacar la implementació de la Universitat en línia instaurada aquest març de 2019 a l'institut de Nueva Esperanza.

La clau d'aquest desenvolupament és la Comunitat de Nueva Esperanza, que té una llarg trajectòria en allò que fa referència a l'esforç educatiu. En el passat, quan no existia encara l'institut, la comunitat va fer patent

Fons Català de Cooperació al Desenvolupament

la seva voluntat de col·laborar amb els progressos educatius instaurant un sistema de beques per a que els alumnes estudiessin a l'institut de Tierra Blanca i de Jiquilisco. La cessió dels terrenys i els edificis de l'escola i l'institut al Ministeri per al seu reconeixement són la prova més evident del suport que la comunitat dona al procés educatiu.. El fet que la Comunitat Nueva Esperanza hagi estat el motor històric del desenvolupament educatiu i cultural de la zona, no suposa que s'hagi desvinculat de les altres comunitats. Tots els programes educatius (beques, transport...) i culturals (grups musicals, dansa, teatre...) tenen una amplitud geogràfica que inclou tot el Bajo Lempa, amb joves de totes les comunitats. En l'Annex 15 hi teniu un recull de les activitats organitzades per la comunitat en aquest últim any.

Precisament la xarxa de transport escolar és garantia d'aquest lligam entre Nueva Esperanza i el Bajo Lempa, i ha provat des de 1999 la seva eficiència i bona gestió. El Gestor d'aquest projecte de Transport Escolar ha estat sempre Ángel Arnáiz, amb el suport i reconeixement de la Comunitat Nueva Esperanza i la coordinadora ACUDESBAL i les direccions de l'escola de Nueva Esperanza i l'IB Nueva Esperanza del Bajo Lempa, que ha provat en el passat la capacitat de mobilització i de gestió de fons per al projecte de transport escolar (i d'altres projectes) amb brillantor indiscutible.

Les versions anteriors d'aquest projecte de Transport Escolar que han rebut suport de l'Ajuntament de la Garriga (2013, 2014, 2016, 2017, 2018, 2019 i 2020) sempre s'han clos positivament, amb assoliment dels resultats i justificació adequada i a termini.

3.5. Viabilitat econòmica i financera

Anàlisi del projecte en relació als recursos utilitzats, els béns a generar i les despeses operatives. Cal explicar els aspectes relacionats amb el règim de propietat de les infraestructures i dels equipaments durant i després de l'acció, així com els responsables de l'acció un cop finalitzat l'ajut extern.

L'aportació que es sol·licita per a aquest projecte fa referència bàsicament als costos de transport, d'acord amb les rutes que han sorgit en funció de les necessitats i que ja han provat la seva eficiència, i d'acord amb els costos Standard a la zona.

Les despeses de gestió i organització corren a càrrec dels equips tècnics de la contrapart, i també de les institucions educatives implicades: Ins. Nueva Esperanza del Bajo Lempa, Ins. Vil·la Romana de La Garriga.

El rendiment econòmic de la inversió en educació és impossible de quantificar, però en canvi és òbvia a llarg termini: una joventut ben formada és motor de creixement futur de la zona, i també permet esquivar els riscos associats a l'emigració sense preparació, la delinqüència, la desestructuració familiar.

Es probable que les aportacions solidàries que havien mantingut el sistema en els anys anteriors es reprenguin, passats aquests anys més difícils de la crisi europea.

S'espera que les actuacions davant el Ministeri d'Educació de El Salvador generin que les autoritats corresponents assumeixin (o estudiïn assumir, en un termini raonable) una responsabilització de part del transport escolar. Com ja hem dit, aquesta planificació no s'ha concretat des de 2014 fins al moment de redactar aquest projecte.

Pel que fa a les exposicions fotoperiodístiques que es fan a la Garriga amb material cedit per un fotògraf que va visitar la comunitat al març de 2018. L'autor fa cessió de manera desinteressada dels materials generats, per a la seva difusió en xarxes solidàries.

4. ACCIONS DE SENSIBILITZACIÓ

Descripció de les accions de sensibilització relacionades amb el projecte que s'han previst realitzar a la localitat.

Fons Català de Cooperació al Desenvolupament

Febrer a maig 21: Accions solidàries d'agitació al passadís de l'institut Vil·la Romana (4t ESO). Exposició de fotografies de la comunitat de Nueva Esperanza amb la visita de Lupe Núñez. Ressonà als mitjans de comunicació locals (Ràdio Silenci, 9 Nou Vallès Oriental, VO TV)

Abril 21: Difusió del projecte i accions solidàries a l'institut Blancafort de la Garriga

Abril-maig 21: Difusió i cessió del material a l'escola Pilar Mestres de la Roca del Vallès.

Febrer a maig 21: Alumnes de Servei Comunitari de 4t d'ESO donen impuls als projectes "Racó de Nueva Esperanza" i "Hora salvadoreña".

Febrer a maig: Elaboració de videotutorials de Youtube del cicle de Fusteria i Moble de l'institut Vil·la Romana sobre elaboració i treball amb la fusta per la construcció de diferents materials per l'ús quotidià. Difusió dels videotutorials de Youtube del cicle de Fusteria i Moble de l'institut sobre elaboració i treball amb la fusta per la construcció de diferents materials per l'ús quotidià.

3r trimestre curs escolar: Visites de Francisco Mena Sandoval, responsable de Cooperació del Consolat de El Salvador a Barcelona, de la ONG REDS. Es preveuen xerrades internes de sensibilització (Batxillerat).

Fons Català de Cooperació al Desenvolupament

5. RECURSOS HUMANS NECESSARIS

Càrrec	Funcions	Aportació (ONG, contrapart...)	Remunerat	Voluntari
Gestor del Projecte de Transport Escolar	Coordinació i gestió de les rutes, contractació del servei, supervisió, control ús...	Contrapart	X	
Personal tècnic Entrepobles	Gestió projecte		X	
Comunitat Educativa Ins NEBL i escola	Dinamització activitats alumnat			X
Comunitat Educativa Ins VRLG	Dinamització activitats alumnat Gestió projecte Activitats de sensibilització			X

6. PRESSUPOST DEL PROJECTE

6.1. DADES ECONÒMIQUES BÀSIQUES

El pressupost s'ha d'indicar en EUROS.

Import global del projecte:	11.868,47
Import sol·licitat a l'Ajuntament:	10.027,91
Aportació de l'entitat sol·licitant:	650,00
Aportació de la contrapart local:	1.190,56
Altres aportacions previstes:	

6.2. COFINANÇAMENT

Concreteu les altres entitats finançadores, i en el cas que siguin subvencions, indiqueu-ne l'estat (pendent de sol·licitar, pendent de resolució, concedida,...).

Entitat / Institució	Import	Status	Percentatge (%) del global del projecte
Entitat sol·licitant	650,00	Concedida	5,47%
Contrapart local	1.190,56	Concedida	10,03%

Fons Català de Cooperació al Desenvolupament

6.3. PRESSUPOST GENERAL DEL PROJECTE [Annex 32]

PARTIDES	CONTRIBUCIONS EXTERNES					CONTRIBUCIONS EXTERNES			
	Fons Català	Entitat del Nord		Altres (1)	Subtotal	Entitat del Sud		Beneficiaris	
		Efectiu	Valoritzat			Efectiu	Valoritzat	Efectiu	Valoritzat
1. COSTOS DIRECTES									
1.1 Terrenys									
1.2 Construccions i rehabilitacions									
1.3 Equips i subministraments									
1.4 Personal local							1020,48		
1.5 Personal expatriat									
1.6 Viatges i estades									
1.7 Funcionament	8682,18				8682,18		170,08		
1.8 Imprevistos	434,11				434,11				
1.9 Avaluacions									
1.10 Despeses de sensibilització a Catalunya		650,00			650,00				
Subtotal costos directes	9116,29	650,00			9766,29		1190,56		
% Costos directes	83,20	5,93			89,13		10,87		
2. COSTOS INDIRECTES									
2.1 Despeses administratives de l'entitat del Nord	911,63				911,63				
Subtotal costos indirectes	911,63				911,63				
% Costos indirectes	100,00				100,00				
TOTAL	10027,92	650,00			10677,92		1190,56		

(1) Cal detallar-les al quadre 6.2.

Fons Català de Cooperació al Desenvolupament

6.4. PRESSUPOST DETALLAT PER PARTIDES

Cal annexar el pressupost detallat, desglossant les despeses de cada partida.

Notes:

COSTOS DIRECTES: totes les despeses necessàries i imprescindibles per a l'execució sobre terreny del projecte.

- Terrenys i construccions: valor de la compra i/o lloguer dels terrenys on s'està executant el projecte i infraestructures que cal construir, rehabilitar o llogar sobre les que s'implementa el projecte.
- Equips i subministraments: costos de la compra i/o lloguer dels equips necessaris per l'execució del projecte així com del transport (en el cas que sigui necessari) fins al lloc on es desenvoluparà l'acció.
- Personal local i expatriat: inclou únicament el personal que forma part del pla operatiu i sense el qual el projecte no podria executar-se. No es podrà incloure en aquesta partida el personal que es desplaça sobre terreny per fer seguiment i/o coordinació indirecta del projecte (aquesta part s'imputarà a l'apartat de despeses administratives 2.1 i 2.2).
- Viatges i estades: inclou els costos per viatges, transports, dietes, allotjaments necessaris directament relacionats amb l'execució del projecte.
- Funcionament: totes les despeses directament necessàries per a la marxa del projecte. Inclou en aquest apartat el manteniment dels equipaments.
- Imprevistos: en el cas d'incloure aquest apartat, posteriorment se n'haurà d'explicar la destinació i justificar-lo.
- Despeses de sensibilització: a l'informe d'activitats s'haurà d'explicar les accions desenvolupades en els municipis per sensibilitzar la població i donar a conèixer el projecte.

COSTOS INDIRECTES: són les despeses administratives i de funcionament de l'entitat sol·licitant del Nord no relacionades directament amb l'execució del projecte (màxim 10% sobre costos directes).

APORTACIÓ DEL FONS CATALÀ [Annex 16]

FUNCIONAMENT:

Pressupost de les rutes 1 i 2:

Ruta 1: 7560 \$

Ruta 2: 2340 \$

TOTAL: 9900 \$ = 8682,18 €

LINEA 1: SISIGUAYO – NUEVA ESPERANZA Y REGRESO

- Número de viajes por día: 3
- Número de viajes por año escolar: 540
- Inversión (o costo) por cada viaje al año 2021: US\$14.00 /Viaje
- Inversión (o costo) total anual US\$7,560.00

LINEA 2: LIMONERA – NUEVA ESPERANZA Y REGRESO

- Número de viajes por día: 1
- Número de viajes por año escolar: 180
- Inversión (o costo) por cada viaje al año 2021: US\$13.00/viaje
- Inversión (o costo) total anual: US\$ 2,340.00

Presupuesto elaborado por la Asociación Comunal de Desarrollo (ADESCO Nueva Esperanza) encargada de la gestión y administración del transporte Escolar desde el Centro Escolar Nueva Esperanza e Instituto Nacional de Nueva Esperanza hacia las comunidades beneficiadas y regreso del Bajo Lempa, Jiquilisco, Usulután, El Salvador, C.A. 17 de junio de 2020.

El tipus de canvi aplicat és el vist en consulta a <https://www.xe.com> el dia 22/06/2020; 1 USD =0.89 €, 1 EUR =1,11USD

Fons Català de Cooperació al Desenvolupament

IMPREVISTOS

El càlcul dels imprevistos s'ha fet a partir del 5% de les despeses directes de l'aportació del Fons Català. Aquest pressupost està previst per contemplar la pujada del preu del carburant i necessitats excepcionals de transport escolar en dies no previstos.

Si el projecte s'aturés per la pandèmia de COVID19, es donaran altre ús dels diners acord amb els finançadors.

VIATGES I ESTADES:

No es contemplen, més enllà de la supervisió habitual d'Entrepobles als seus projectes a la zona.

DESPESES ADMINISTRATIVES DE L'ENTITAT DEL NORD:

Entrepobles computa un 10% de la contribució del fons per a les despeses administratives vinculades al projecte. Cal tenir present que el seu personal sobre el terreny i les visites periòdiques del personal tècnic de l'entitat garanteixen una supervisió eficient del projecte.

CONTRIBUCIÓ DE L'ENTITAT SOL·LICITANT

DESPESES DE SENSIBILITZACIÓ

Es preveu que l'Institut Vil·la Romana es farà càrrec de la realització i postproducció del reportatge fotogràfic i l'exposició a l'institut (500 €), i també l'elaboració i impressió de l'exposició destinada a les escoles (150 €).

CONTRIBUCIÓ LOCAL

PERSONAL LOCAL

Aportació de la contrapart local de la feina que pot portar el control de les rutes i la gestió del projecte per part d'algué empleat de la comunitat.

FUNCIONAMENT

Aportació de la contrapart local pel que fa a la gestió de la xarxa de transport (compliment d'horaris, resolució d'imprevistos, supervisió de les rutes, llistats, matrícula...).

7. SEGUIMENT, CONTROL I AVALUACIÓ DEL PROJECTE

7.1 Procés intern de seguiment, control i avaluació que es té previst dur a terme al llarg de l'execució del projecte

☐ No ☒ Sí (en cas afirmatiu, expliqueu quin serà el procediment per part de l'entitat catalana per fer el seguiment, control i avaluació. Indiqueu el número d'activitat, i la metodologia a emprar)

El gestor del projecte de Transport Escolar de la Comunidad Nueva Esperanza farà un seguiment setmanal d'incidències i usuaris. La Directiva Comunal té previst els següents mecanismes de seguiment i control:

- ✓ Formulario del registro mensual de los viajes, costos y cheque recibido.
 - ✓ Formulario de rutas por días y mes.
 - ✓ Bitácora de viajes diarios firmados de recibido por una maestra responsable de la escuela y firmados por el conductor.
 - ✓ Copia del cheque que se registra en Boucher con el respaldo de la copia de Documento Único de Identidad (DUI) y Numero de Identificación Tributaria (NIT).
 - ✓ Fotografías.
 - ✓ Colocar banner en el transporte escolar para identificarse en la zona para diferentes situaciones que ocurran.
 - ✓ Mantener la información del transporte escolar en las asambleas de padres y madres que se realizan mensualmente.
 - ✓ Comunicación constante con el donante.
 - ✓ Continuar con la gestión para el transporte escolar en el futuro
- El personal sobre el terreny d'Entrepobles farà les oportunes visites de seguiment i des de l'oficina tècnica d'Entrepobles també es realitzaran visites periòdiques del personal tècnic de l'entitat per garantir una supervisió eficient del projecte.

7.1 Procés extern de seguiment, control i avaluació que es té previst dur a terme al llarg de l'execució del projecte

☐ No ☒ Sí (en cas afirmatiu, expliqueu quin serà el procediment per part de l'entitat externa per fer el seguiment, control i avaluació. Indiqueu el número d'activitat, i la metodologia a emprar)

El procés de seguiment, control i avaluació el realitzaran la contrapart local, Comunidad Nueva Esperanza, juntament amb l'entitat sol·licitant Entrepobles. El personal tècnic d'Entrepobles a El Salvador visitarà amb

Fons Català de Cooperació al Desenvolupament

regularitat la zona i supervisarà el desenvolupament del projecte. El personal de l'oficina tècnica també realitzarà visites periòdiques per garantir una supervisió eficient del projecte.

8. ANNEXOS

(Feu una llista detallada dels documents annexos que adjunteu)

- Annex 0: N° alumnes usuaris del projecte 2021
- Annex 1: Registre d'Entrepobles com a entitat
- Annex 2: Estatuts d'Entrepobles
- Annex 3: Memòria d'activitats d'Entrepobles 1988-2018
- Annex 4: Auditoria d'Entrepobles 2017
- Annex 5: Pressupost d'Entrepobles 2016
- Annex 6: Persones de contacte d'Entrepobles a la Garriga.
- Annex 7: Carta Escuela Primaria NE
- Annex 8: Carta Instituto NE
- Annex 9: Carta ADESCO Nueva Esperanza
- Annex 10: Carta ACUDESBA
- Annex 11: Carta Ayuntamiento Jiquilisco
- Annex 12: Carta líderes Comunidades de Bajo Lempa
- Annex 13: Acta Constitució ADESCO Nueva Esperanza i Número de Identificación Tributaria de la Comunidad Nueva Esperanza NIT
- Annex 14: Diario oficial Nueva Esperanza
- Annex 15: Memòria d'activitats de la Comunidad Nueva Esperanza
- Annex 16: Memòria Econòmica de la Comunidad Nueva Esperanza 2018.
- Annex 17: Memòria d'activitats Grup Solidaritat Institut Vil·la Romana
- Annex 18: Reportatge Periodisme Transport Escolar Bajo Lempa
- Annex 19: Mapa de Situació
- Annex 20: Projecte Transport Escolar 2019 per ADESCO-NE
- Annex 21: Controls de la ruta
- Annex 22: Projecte transport escolar 2019
- Annex 23: Arbre de Problemes i objectius
- Annex 25: Carta sobre educació, octubre 17
- Annex 26: Carta mestres activitats amb joves
- Annex 27: Carta directiva dades transport
- Annex 28: Carta Universidad en Línea UES
- Annex 30: Memòria de actividades centro escolar Nueva Esperanza 2017
- Annex 32: Excel- pressupost del transport escolar
- Annex 33: MPP